

KÚRIA

Bfv.I.718/2018/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év október hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A pénzhamisítás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Miskolci Törvényszék 6.B.22/2016/99. számú és a Debreceni Ítéltábla Bf.I.760/2017/3. számú ítéletét **I. rendű terheltre** vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Miskolci Törvényszék a 2017. szeptember 29-én kihirdetett 6.B.22/2016/99. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett pénzhamisítás büntettének kísérletében [Btk. 389. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont]. Ezért négy év nyolc hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, valamint négy év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, továbbá abba beszámította a terhelt által előzetes fogva tartásban töltött időt. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

A fellebbezések folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2018. február 7-én meghozott Bf.I.760/2017/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az I. rendű terheltet öt év nyomdaipari foglalkozástól eltiltásra is ítélte, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházra enyhítette. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű terheltre vonatkozó részét helybenhagyta.

I. rendű terhelt védője ugyancsak a másodfokú határozatot jelölte meg, ténylegesen azonban mindkét jogerős ügydöntő határozat ellen felülvizsgálati indítvánnyal élt az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjára alapozva.

Az indítványozó álláspontja szerint a védenca terhére megállapított cselekmény a Btk. 390. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő pénzhamisítás elősegítése vétségének megállapítására alkalmas, mert arra volt bizonyíték, hogy az I. rendű terhelt a megrendelőknek programot, technológiát ad át, ha a megrendelők megfelelőnek találják a II. rendű terhelt által kidolgozott USD bankjegyek és ukrán hrivnya minőségét. Megítélése szerint azonban az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a **I. rendű terhelttől** lefoglalt nyolc ív mintán túl a terheltnek volt-e tudomása arról, hogy hány ív szükséges az elfogadható minőségű hamis pénz előállításához, illetve az ehhez szükséges program, technológia kidolgozásra került-e, mint ahogy arról sem bírt tudomással, hogy **II. rendű terhelt** ezen kidolgozott pénzíveket őrizte.

A védő kifejtette, hogy a fentiek miatt a különösen nagy értékre való elkövetés, mint minősítő körülmény téves, a logika szabályainak ellentmondó feltételezés volt, mint ahogy az is, a különböző minőségű fejlesztési fázisokban lévő íveken szereplő példányokat mind forgalomba hozatal céljából készítették a terheltnek, hiszen a II. rendű terhelt nyilvánvalóan nem fejlesztette volna tovább a technológiát, ha a meglévő ívek is alkalmasak lettek volna a megrendelők, illetve a terheltnek szerint a forgalomba hozatalra; a rossz minőségű, kezdetleges ívek, selejtek megsemmisítésre vártak, melynek létéről az I. rendű terhelt nem is tudott. Hivatkozott arra, hogy az igazságügyi bankjegyszakértők, okmányszakértők szerint kimutatható volt a kísérletezés, láthatóak voltak a fejlesztési fázisok.

Kifogásolta, hogy a bíróság indokolás nélkül elutasította azon indítványát, hogy az igazságügyi okmányszakértők szakvéleményüket a fejlődési stádiumokra kiegészítsék, ezért a megtámadott határozat hiányos, felderítetlen, ellentétes az iratok tartalmával, így nem állapítható meg az, mire alapította a bíróság döntését és az érdemi felülbírálat lehetősége megghiúsult.

Ezért az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozva azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ügydöntő határozatokat helyezze hatályon kívül és az eljárt bíróságokat utasítsa új eljárásra, másodlagosan pedig arra tett indítványt, hogy a minősítés megváltoztatásával hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Megítélése szerint a felülvizsgálati indítványnak az a része, amelyben az indítványozó az ügydöntő határozatban rögzített tényeket vitatta, a törvényben kizárt az 1998. évi XIX. törvény 423. §-ában írt okból.

Arra hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt terhére megállapított cselekmény minősítése törvényes, a bíróság ugyanis helytállóan következtetett arra, hogy a terheltek együtt, egymás tevékenységéről tudva kezdték meg a törvényi tényállás megvalósítását, miután a hivatalos bankjegyekhez hasonló utánzatokat tartalmazó íveket készítettek abból a célból, hogy a hamis bankjegyek méretre vágását követően azokat forgalomba hozzák, és az I. rendű terhelt kifejezetten azért kérte a II. rendű terhelt közreműködését, hogy az ismeretlenül maradt megbízóknak átadják a terheltek által készített hamis húszas címletű USD bankjegyeket, majd azt forgalomba hozzák, és az I. rendű terhelt a 12 db húszas címletű USD bankjegyet tartalmazó 8 ívet is azért tette a gépkocsijába, hogy azokat a megrendelőknek átadja.

Álláspontja szerint a minőség ellenőrzéséhez szükségtelen lett volna kinyomtatni olyan USD bankjegyeket, amelyek adott esetben megtévesztőek lehettek volna, és a terheltek az elfogásukig több tízezer hamis bankjegyet tartalmazó ívet készítettek, ezért az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) pontjában írt okból előterjesztett felülvizsgálat - törvénysértő minősítés és törvénysértő büntetés kiszabásának hiányában - alaptalan.

Megítélése szerint a bíróságok indokolási kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek, ezért téves az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány is.

Mindezekre tekintettel azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat I. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában tartsa fenn (BF.728/2018/1. szám).

A jogerős ügydöntő határozat meghozatalára, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt került sor.

2018. július 1-jén ugyanakkor hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.).

A Be. 868. § (1) bekezdése szerint az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban is e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a törvény másként nem rendelkezik. Ilyen eltérő

rendelkezést azonban a törvény a felülvizsgálati eljárásra nem tartalmaz.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Be. rendelkezéseire volt figyelemmel.

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) és bb) pontja alapján a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályának megsértésével kiszabott törvénysértő büntetés vagy intézkedés alkalmazása miatt felülvizsgálatnak van helye.

Ugyanígy rendelkezett az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés b) pontja.

Amennyiben tehát a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogi szabályt sem sértett meg, a mérlegelési jogkörben törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a felülvizsgálati eljárásban nem támadható (BH 2005.337.; BH 2017.219.).

A Be. 650. § (2) bekezdése - és ezzel tartalmilag egyezően az 1998. évi XIX. törvény 423. § (1) bekezdése - szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható. Ebből következően a felülvizsgálat során az irányadó tényállás megváltoztatására nincs lehetőség, a korábban eljárt bíróságok bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenysége, a tényállás megalapozatlansága nem kifogásolható.

Az irányadó tényállás lényege a következő:

A széleskörű üzleti-szakmai kapcsolatokkal rendelkező I. rendű terhelt ismeretlenül maradt személyek 2015. elején azzal keresték meg, hogy hamisítson nekik húszas címletű dollárt (a továbbiakban USD bankjegyet), amelyeket majd Ukrajnában forgalomba hoznak. **I. rendű terhelt** erre tekintettel megállapodott a magas szintű nyomdai ismeretekkel és gyakorlattal rendelkező II. rendű terhelttel a bankjegyhamisításban.

I. rendű terhelt beszerezte a hamis bankjegyek készítéséhez szükséges festéket, amit az ugyancsak a hamisításhoz szükséges mintákkal, alapképfájlal és egy eredeti húsz dollárossal együtt átadott társának. II. rendű terhelt további festéket, papírt és nyomólemezeket szerzett be, majd elkészítette a hamisításhoz

szükséges grafikai és digitális háttéranyagot.

A terheltek számítógéppel és nyomdai eszközökkel próbanyomatokat készítettek.

II. rendű terhelt 2015. július 31. napján nyolc ív - ívenként 12 db húsz dolláros elő- és hátlapját tartalmazó - hamis pénzt adott át **I. rendű terheltnek**, aki azt a személygépkocsijába tartotta azzal, hogy délután átadja a megrendelőnek.

A terhelt gépkocsijában az öt igazoltató rendőrök megtalálták és lefoglalták a hamis bankjegynyomatokat tartalmazó íveket, majd az ezt követően fogatosított házkutatás során további USD nyomatokat tartalmazó papíríveket, bankjegyeket, a bankjegy készítéséhez szükséges festéket, nyomólemezeket, egyéb eszközöket és nyomdaipari tárgyakat foglaltak le.

A terheltek az elfogásukig 126.793.269 forint összértékű hamis USD bankjegyet gyártottak.

I. rendű terhelt az ismeretlen személyektől megbízást kapott arra is, hogy ukrán hrvnyát (a továbbiakban UAH) hamisítson kétszázás címletekben. Társával együtt az előző tényállási pontban ismertetett módon 2015. július 31. napjáig 36.024.456 forint összértékű, különböző készültségi fázisban lévő, kétszáz hrvnya címletű bankjegyet gyártottak.

A terheltek összesen 162.817.725 forint értékű hamis USD- és UAH bankjegyet gyártottak.

Az irányadó tényállás tartalmazza azt is, hogy a közepes minőségű hamis dollár, illetve gyenge minőségű hamis hrvnya a bankjegyeket nem ismerő személyek számára a méretre vágás után megtévesztőek lehetnek volna.

A Kúria következetes gyakorlatának megfelelően a tényálláshoz tartozónak tekinti a bíróság által a jogi indokolásban rögzített azon tény is, amely szerint a terheltek tisztában voltak a megbízók forgalomba-hozatali szándékával (elsőfokú ítélet 43. oldal második bekezdés).

A védő akkor, amikor a felülvizsgálati indítványban arra hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt nem tudott arról, miszerint a nyomtatott pénzmásolatokat bárki pénzként kívánja felhasználni, azt forgalomba kívánja hozni, a törvényi tilalom ellenére a fenti tényállást támadta, így az indítvány ezen része tekintetében a felülvizsgálat kizárt.

Ahogy arra a másodfokon eljárt ítélőtábla helytállóan utalt, a Btk.

390. § (1) bekezdése szerinti pénzhamisítás elősegítésének törvényi tényállása valósul meg, ha a pénzhamisításhoz szükséges anyagot, eszközt, számítógépes programot készítő elkövető célzata a pénzhamisítás tényállásába illeszkedő bűncselekmény végrehajtására már nem terjed ki.

A tényállás szerint azonban a terheltek célja egyértelműen kiterjedt a forgalomba hozatalra.

Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság azt is, hogy a cselekmény során létrejött hamis bankjegyek megtévesztésre való alkalmassága, a hamisítás milyensége egyáltalán nem játszik szerepet a magatartás jogi értékelésénél. Mint ahogy azt a BH 1999.189. és a BH 1984.482. szám alatt közzétett eseti döntés is tartalmazza: a hamis bankjegy megtévesztésre való alkalmasságának foka a bűnösség, illetve a minősítés szempontjából közömbös.

Emellett a lefoglalt bankjegy-ívek közepes minőségű pénzhamisítványok voltak, a szakismeret, a tárgyi felszerelések, a hamisítás befejezéséhez szükséges eszközök maradéktalanul rendelkezésre álltak, így minden adott volt ahhoz, hogy - amennyiben a bűncselekmény felderítése elmarad - a kereskedelemben forgalomba hozható bankjegyek jöjjenek létre.

Így a terhelti cselekmény pénzhamisítás előkészületekenti értékelése kapcsán kifejtett védői érvelés sem foghatott helyt, és az I. rendű terhelt terhére megállapított cselekményt mind az elsőfokú bíróság, mind a másodfokon eljáró ítélőtábla helyesen minősítette a Btk. 389. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett pénzhamisítás büntette kísérletének.

Miután a bűncselekmény minősítése törvényes, és a kiszabott büntetések sem ütköznek anyagi jogi szabályokba, a felülvizsgálati indítvány e részében alaptalan.

A védő hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok olyan mértékben sértették meg az indokolási kötelezettségüket, hogy emiatt a megtámadott határozatok felülbírálatra alkalmatlanok.

Az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak volt helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában meghatározott valamely eljárási szabálysértéssel került sor.

Az 1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdés III. pont a) pontja szerint pedig ilyen eljárási szabálysértés volt az indokolási kötelezettség megsértése.

A 2018. július 1. napján hatályba lépett Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítványnak akkor van helye, ha a bíróság határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

A Be. 608. § (1) bekezdése azonban nem tartalmazza az indokolási kötelezettség megsértését feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértésként, ezért az már nem felülvizsgálati ok.

Ezért a Be. 868. § (1) bekezdésére figyelemmel az indokolási kötelezettség megsértése miatti felülvizsgálat a törvényben kizárt.

A Kúria a fentiekre figyelemmel az előterjesztett felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért a megtámadott határozatokat I. rendű terheltre vonatkozó részében a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése ellen a fellebbezés kizárt, felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítványt a Be. 656. § (4) bekezdése alapján, érdemi indoklás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. október 2.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s. k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző